

Warszawa, 20.10.2021

Projekt poprawek Związku Dużych Rodzin „Trzy Plus” do ustawy z dnia 1 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw

POPRAWKA NR 1

w art. 21: w ust. 1:

- w pkt 149 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 150–154 w brzmieniu:

[...]

„153) przychody podatnika osiągnięte:

- a) ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej i spółdzielczego stosunku pracy,
- b) z umów zlecenia, o których mowa w art. 13 pkt 8,
- c) z pozarolniczej działalności gospodarczej, do których mają zastosowanie zasady opodatkowania określone w art. 27, art. 30c albo art. 30ca albo ustawie o zryczałtowanym podatku dochodowym w zakresie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych

– – który w roku podatkowym w stosunku do **co najmniej trojga dzieci**, o których mowa w art. 27ea ust. 1 pkt 2, wykonywał władzę rodzicielską, pełnił funkcję opiekuna prawnego, jeżeli dziecko z nim zamieszkiwało, lub sprawował funkcję rodziny zastępczej na podstawie orzeczenia sądu lub umowy zawartej ze starostą, a w przypadku pełnoletnich uczących się dzieci – wykonywał ciężący na nim obowiązek alimentacyjny albo sprawował funkcję rodziny zastępczej, z zastrzeżeniem ust. 39 i 44–48, do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty:

- 1) **łącznie 15 000 zł na pierwsze troje dzieci, albo**
- 2) **łącznie 85 528 zł na pierwsze czworo dzieci, oraz**
- 3) **dodatkowo po 30 000 zł na piąte i na każde kolejne dziecko.”**

[...]

h) dodaje się ust. 41–48 w brzmieniu:

[...]

„44. Suma przychodów zwolnionych od podatku na podstawie ust. 1 pkt 148, 152 i 154 nie może w roku podatkowym przekroczyć kwoty 85 528 zł.” *[wykreślono odwołanie do pkt 153]*

[...]

POPRAWKA NR 2

47) w art. 27:

a) w ust. 1 skala otrzymuje brzmienie:

Podstawa obliczenia podatku w złotych		Podatek wynosi
Ponad	do	
	120 000	17% minus kwota zmniejszająca podatek 5 100 zł
120 000		15 300 zł + 32% nadwyżki ponad 120 000 zł

przy czym podatek dochodowy podatnika, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 153), z zastrzeżeniem art. 29-30f, oblicza się od podstawy obliczenia podatku według stawki 17% minus kwota zmniejszająca podatek 5 100 zł niezależnie od wysokości podstawy obliczenia podatku.

UZASADNIENIE

Poprawka nr 1. Poprawka ma na celu: a) rozszerzenie grupy podatników korzystających ze zwolnienia z podatku dochodowego na rodziców trojga dzieci oraz b) powiększenie kwoty zwolnionej z podatku dla rodziców pięciorga i większej liczby dzieci – proporcjonalnie do liczby dzieci. Rodziny z trojgiem dzieci mają kluczowy wpływ w zapewnienie zastępowalności pokoleń w społeczeństwie. Są niezwykle istotne w dobie kryzysu demograficznego. Wkład tych rodzin zasługuje na dostrzeżenie i docenienie w ramach tak istotnej przebudowy systemu podatkowego dokonywanej w ramach Polskiego Ładu. Proponowana kwota zwolnienia **15 000 zł** niewątpliwie nie zapewnia tym rodzinom sprawiedliwego i proporcjonalnego do liczby członków rodziny udziału w ogólnym budżecie korzyści podatkowych zaprojektowanych w ramach Polskiego Ładu. Będzie to jednak bardzo ważny symbol i sygnał dla tych rodzin, a także pierwszy krok ku bardziej sprawiedliwym rozwiązaniom w kolejnych latach. Rodzin **z trojgiem dzieci** jest w Polsce zaledwie **476 tysięcy**. Szacujemy, że z proponowanego zwolnienia w pełnym zakresie będzie mogło skorzystać **nie więcej niż 25%** z nich (stosownymi danymi dysponuje Ministerstwo Finansów). Koszt wprowadzenia tej zmiany szacujemy na **około 300 mln zł** – jest to kwota bardzo niewielka w skali ogólnych kosztów Polskiego Ładu.

Poprawka zawiera także powiększenie kwoty zwolnienia od podatku dla rodziców pięciorga i

większej liczby dzieci – proporcjonalnie do liczby dzieci. Rodzin z **piątką i większą liczbą dzieci** jest w Polsce zaledwie **33 tysiące**. Spośród tych rodzin jedynie niewielka grupa będzie mogła w pełni skorzystać z tego proponowanej dodatkowej kwoty zwolnienia (stosownymi danymi dysponuje Ministerstwo Finansów). Wprowadzenie tej zmiany nie pociągnie za sobą wysokich kosztów dla budżetu Państwa (będą one na pewno znacząco niższe niż wskazane wyżej koszty poprawki dotyczącej rodzin z trojgiem dzieci). Jest jednak niezmiernie ważne by rodziny, które są w takiej sytuacji mogły z takiego sprawiedliwego zwolnienia skorzystać – dla sytuacji tych konkretnych rodzin to będzie bardzo istotna zmiana. Inną jest sytuacja finansowa gospodarstwa jednoosobowego, rodziny z czworgiem dzieci i rodziny z ośmiorgiem dzieci. W rodzinach tych bardzo często dochód osiąga tylko jeden rodzic (zwykle ojciec) a drugi ciężko pracuje w domu (zwykle mama). Przy obecnym rozwiązaniu w rodzinie z **ośmiorgiem** dzieci podatek zaczyna być płacony od dochodu **około 1200 zł** na osobę w rodzinie miesięcznie, w rodzinie z **czwórką** dzieci od kwoty **około 2000 zł** na osobę a w gospodarstwie **jednoosobowym od kwoty 2500 zł**. Poprawka ma na celu zniwelowanie tego niesprawiedliwego braku proporcji.

Poprawka nr 2. Poprawka ma na celu zwolnienie rodziców trojga i większej liczby dzieci z ponoszenia podwyższonego podatku 32% według skali podatkowej. Skala podatkowa także powinna uwzględniać liczbę osób na utrzymaniu podatnika. Brak takiego mechanizmu powoduje skrajnie niesprawiedliwe traktowanie rodzin z trójką i większą liczbą dzieci. Przy obecnych rozwiązaniach rodzic **szóstki dzieci** zaczynałby płacić podatek o stawce 32% przy dochodzie **około 2700 zł miesięcznie na osobę**, rodzic **ośmiorga dzieci** przy **dochodzie 2200 zł** na osobę a podatnik w gospodarstwie **jednoosobowym** przy dochodzie **12500 zł** na osobę.

Wyższa stawka podatkowa powinna być powiązana z dochodem na osobę w rodzinie, a nie z dochodem podatnika w oderwaniu o liczby osób będących na jego utrzymaniu – jest to elementarny wymóg sprawiedliwości. Dodatkowo, biorąc pod uwagę kryzys demograficzny zwolnienie rodzin z trójką i większą liczbą dzieci z podwyższonej stawki podatkowej będzie jasnym sygnałem docenienia przez Państwo wkładu tych rodzin w podtrzymanie bytu społeczeństwa i zachętą do decydowania się na liczniejsze potomstwo.

Wprowadzenie tej zmiany nie pociągnie za sobą wysokich kosztów dla budżetu Państwa (będą one na pewno znacząco niższe niż wskazane wyżej koszty poprawki dotyczącej rodzin z trojgiem dzieci) – rodzin wielodzietnych, które przekraczałyby drugi próg podatkowy jest bardzo niewiele (stosownymi danymi dysponuje Ministerstwo Finansów).

Od początku naszej działalności stoimy na stanowisku, że wszelkie programy ekonomiczne i społeczne na tyle można nazwać przyszłościowymi i rozwojowymi, na ile zakładają one przeciwdziałanie obecnemu kryzysowi demograficznemu, a w związku z tym zawierają rozwiązania pronatalistyczne. Jeśli nie będzie się uwzględniać tej dalekosiężnej perspektywy, wszelkie korekty rozwiązań ekonomicznych będą jedynie działaniem doraźnym.

Po zapoznaniu się z tekstem uchwalonej dnia 1 października 2021 r. ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw przedstawiamy jeszcze raz nasze stanowisko komunikowane już na wcześniejszych etapach procesu legislacyjnego.

Zaproponowany system ulg i zwolnień od podatku dochodowego jest z jednej strony coraz bardziej skomplikowany (ulga dla klasy średniej, częściowe zwolnienie z podatku dla rodzica czwórki dzieci, częściowe zwolnienie z podatku osób młodych, ulga dla rodzica samotnie wychowującego dziecko). Z drugiej strony nie uwzględnia sytuacji rodzin wysoko-wielodzietnych (np. z 6, 8 czy nawet 10 dzieci). Rodzin takich jest statystycznie w Polsce nie tak wiele, jednak dla części z nich wprowadzenie projektowanych zmian spowoduje zwiększenie obciążeń fiskalnych (podatek dochodowy i składka zdrowotna) – mimo relatywnie niskiego **dochodu na osobę** w rodzinie.

Sprawiedliwym i najwłaściwszym rozwiązaniem wskazanego problemu byłoby wprowadzenie ilorazu rodzinnego (który przy odpowiednio skalkulowanych współczynnikach dla kolejnych dzieci nie musiałby być rozwiązaniem kosztownym). Przy projektowaniu współczynników dla kolejnych dzieci powinien przy tym zostać zachowany mechanizm progresywnego wzrostu kwoty wolnej od podatku na trzecie, czwarte i każde kolejne dziecko analogicznie do rozwiązania zastosowanego w obowiązującej uldze podatkowej. Rozwiązanie to pozwoliłoby zrównać – z punktu widzenia podatkowego – wszystkie dzieci, bez rozróżnienia, czy wychowywane są w rodzinach pełnych czy niepełnych, a odpowiedni schemat współczynnika ilorazu rodzinnego pozwoli na sprawiedliwe uwzględnienie sytuacji rodzin wysoko-wielodzietnych. Mamy świadomość, że wprowadzenie takiego rozwiązania od roku 2022 r. jest mało realne z uwagi na zaawansowany etap prac legislacyjnych. Z tego względu zaproponowaliśmy powyższe poprawki korygujące rozwiązania znajdujące się w uchwalonej ustawie w kierunku ilorazu rodzinnego. Mamy nadzieję na pełne wprowadzenie ilorazu od roku 2023.